

Dominantna poteza Avstralije je bila vedno naselitev, populacija ogromnega prostora. »Premagovanje razdalj je bil centralni in združevalni dejavnik v vsej avstralski zgodovini,« je ondan zapisal neki zgodovinar.

Na celini, veliki ko Evropa, živi le 12 milijonov ljudi. Celo Nizozemska ima več ljudi, in vendar je le malo večja od naše Slovenije. Ceylon je kaplja v Indijskem oceanu in ima prav toliko ljudi kot peta celina. In Avstralija je velika: ko je v Sydneyu že noč, je v Perthu, na Indijskem oceanu, še dan. Od prvega do drugega mesta je ko od Moskve do Lizbone!

In zdaj vam predstavimo drugo državo — Izrael. Tako majhna je. Od zahoda na vzhod, od Tel Aviva do Jeruzalema je z avtomobilom le 45 minut!

Kolonizacija Severne Amerike je bila končana že v 19. stoletju. Isto velja tudi za kolonizacijo Latinske Amerike: Brazilije in Argentine. Malo kdo se odloči zdaj za življenje v pampi.

Avstralija je praktično naseljena le na obali, notranjost je v bistvu še vedno vacuum — velika praznina. Tudi Severna Amerika je bila pred stopetdesetimi leti pravzaprav naseljena le na obali, še Kalifornija je bila tako malo znana.

Ko so povezali New York po železnici s San Franciscom, pa so oživele tudi prerije. Srednji zahod je danes glavna ameriška žitnica. Tu so zrasla velika mesta. Ko so odkrili nafto, se je začel razvijati tudi Teksas.

Amerika je nova celina, Avstralija najnovejša. Avstralija je dejansko kontinent 21. stoletja. Takrat bo, kakor zatrjujejo, važnejša od Anglije. Tudi ljudi bo imela več.

V nekaterih pogledih je Avstralija sto let za Ameriko, v drugih za petdeset ali samo petnajst. Po številu prebivalstva pa bo vedno najmanjša celina.

Razvoj Avstralije se je komaj začel. To je še vedno celina na robu sveta. Toda na tej celini govore en sam jezik — in to je ogromna prednost Avstralije.

Miran Ogrin

ANTIKRONIKA. Navajeni vsega hudega: »Delež kulture v proračunu 0,9 manjši... V strukturi tega proračuna znaša delež znanstvene in kulturno-prosvetne dejavnosti kljub indeksu 113,6 dejansko zmanjšanje v primerjavi z lanskim sorazmerjem za 0,9. Ta ugotovitev je tembolj kritična, ker je mesto letos iz raznih razlogov moralo prevzeti vrsto novih kulturnih zavodov oziroma bremen...« (Iz poročila v Delu) — Da ne bi kdo ugibal: gre za proračun mesta Ljubljane za področje kulture. V istem proračunu znaša indeks postavk za družbenopolitične organizacije 575,8!

Sodobni Ilir: »Mislim, da smo mi jedna nacija s više jezika. To su već naši preci govorili i borili se da stvore jedinstvo nacije. To se dugo nije ostvarilo i još se dugo neće ostvariti, jer je nasljedje iz prošlosti prejako, a razlike, koje su nastale između nas, prevelike su. Mislim, da bismo morali nastojati, da postepeno smanjimo razlike između nas i naših jezika, a ne da ih još povećavamo. Tako bismo postepeno stvorili uvjete za integraciju u jednu naciju i jedan jezik, bez ikakvih nametanja jednih drugima...« (Iz pisma Borisa Čretnika iz Ljubljane Vjesniku u srijedu) — Naše gore list, a vendar bolj papeški kot papež.

Spet prvi: »(Na festivalu italijanske popevke v San Remu) je bilo akreditiranih novinarjev 117, od tega 80 italijanskih in 37 iz tujine... Med evropskimi poročevalskimi ekipami je bila najštevilnejša jugoslovanska, ki je štela sedem poročevalcev...« (Nedeljski dnevnik) — Nič čudnega, da je postal festival v San Remu prvovrstni *jugoslovanski* kulturni dogodek; o njem so jugoslovanski časopisi pisali več kot o katerem koli resnično pomembnem domačem dogodku.

Do kod seže megalomanija: »Sekretar za kulturo Srbije Milan Vukos se je ustavil prav ob dejstvu, da je žirija tako podlegla vplivu avtorjev in producentov, da je predlagala organizatorjem festivala v Cannesu, naj preložijo festival za en mesec (!), samo da bi lahko izbrala našega filmskega predstavnika za to prireditve...« (Delo) — Brez dvoma značilen podatek za mentaliteto duhovne revščine in province.

Podoba nekega humanizma: »Po izjavah grobarja Alojza Pisanca bi mogli dalje sklepati, da so vodilni delavci vedeli za takšno pokopavanje in da je imel svojo besedo tudi šofer, saj mu je ob neki priložnosti rekel: »Kar vrzi ga noter, krsto pa vrni«. Grobar je tako tudi storil, kajti delal je po »direktivah«. In tako so posamezno krsto uporabili večkrat ter jo pred ponovno uporabo razkužili...« (Delo) — Človek človeku — celjski pogrebni zavod!

Berite Stolp: »Tisto, kar je to, kar bo Filip Vernik moral nadaljevati, je to, kar tisto je...« — Če ne verjamete, da je to, kar je tisto, preberite v Tribuni članek Ota Vinka Berite Stolp. Sicer pa rajši — Berite Novice!

Razumljivo: »V okviru razprav o reorganizaciji družbeno-politične ureditve Ljubljane je za včeraj popoldne sklical mestni odbor SZDL na posvetovanje ljubljanske kulturne delavce. Vabili so jih dosti več, kot jih je prišlo — tisti, ki so bili tam, so ugotovili, da se slabi udeležbi ne smemo čuditi. Kulturniki že vse predolgo na vrsti sestankov in posvetovanj ponavljajo svoje zahteve in ugotavljajo svoj nezaviden položaj, vedno v isti zasedbi, sklicani od najrazličnejših forumov, vse doslej brez pravega odmeva. Vnema in zapanje, da bodo kaj spremenili, pa očitno počasi popušča...« (Iz poročila v Ljubljanskem dnevniku) — Besede, besede, besede... (Shakespeare, Hamlet).

Posnemanja vredno: Društvo hrvaških književnikov je poslalo kandidacijski komisiji glavnega odbora SZDL Hrvatske odprto pismo, v katerem predlaga, naj za predsednika Kulturno-prosvetnega zbora hrvaškega Sabora kandidira književnik Mirko Božič. V pismu Društvo hrvaških književnikov piše med drugim: »... za neka ključna mesta, tijesno povezana s borbom za daljnu, četvorogodišnju perspektivu naše kulture, su predvidjeni neki drugovi i drugarice, a da prethodno nisu, u većem broju, konzultirani kulturni radnici u Zagrebu i u Hrvatskoj. Jer da jesu, sigurno se ne bi moglo dogoditi, da se kadrovska pitanja rješavaju u skladu s pojedinačnim interesima i personalnim rošadama, a ne u okviru kriterija, koji su načelno proklamirani i prihvaćeni... Na mjestu predsjednika Kulturnoprosvetnog vijeća književnici, a i ostali kulturni radnici žele, da vide jednog od onih svojih predstavnika, koji

su dosadašnjim zalaganjem u oblasti kulture potvrdili ne samo političku zrelost nego i razumijevanje za specifične i doista teške kulturnoprosvjetne probleme i pokazali sposobnost za takvu odgovornu dužnost...« (Po Borbi) — Zanimivo je, da slovenski časopisi, ki nam povedo vse o Jamesu Bondu, o tem niso napisali niti vrstice.

Antikronist

ODJEK IZ SARAJEVA

ob atentatu na slovensko pisarijo*

V SARAJEVU JE ODJEKNIL STREL.
STREL BREZ PRINCIPA. MOZ PA NI ZADEL.
SLAB VID MAR? NE, LE OD DALJNOVIDNOSTI
NE VIDI, KAR PRED NOSOM MU STOJI.

EMBE

* »Iskre ne znače i vatru«, intervju z Josipom Vidmarjem, Odjek, Sarajevo 1. 12. 1966.